19.9.2012

Lääkeinformaation koordinaatioryhmän esitys

- **työryhmien kokoonpanosta ja tehtävistä sekä**
- **lääkeinformaatiostrategiassa esitettyjen toimenpide-ehdotusten jakautumisesta eri työryhmiin.**

LÄÄKEINFORMAATION KOORDINAATIORYHMÄ

Tehtävät:

- Toimenpide-ehdotukset, jotka liittyvät lääkeinformaation tuottamiseen
- Lisäksi koko verkoston koordinointi

Tavoite 1. Suomessa on toimiva moniammatillinen lääkeinformaatioverkosto

Luodaan kansallinen lääkeinformaatioverkosto.

Toimenpide-ehdotus 1 (Strategian sivu 13):
Perustetaan lääkeinformaatioverkosto, jonka tavoitteena on lisätä yhteistyötä, suunnitelmallisuutta ja moniammatillisuutta lääkeinformaatiotyön kehittämisessä sekä edesauttaa julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä.

Tavoite 2. Terveydenhuollon ammattilaiset käyttävät luotettavia tiedonlähteitä ja palveluja.

Lisätään luotettavien tiedonlähteiden tunnettuutta.

Toimenpide-ehdotus 4 (Strategian sivu 14):
Tuotetaan yhteenvetoja lääkehoidoista (esimerkiksi Kapseli-julkaisua).

Toimenpide-ehdotus 5 (Strategian sivu 14):
(5a) Tuotetaan lääkkeiden hoidollisen ja taloudellisen arvon arviointeja ja niiden tiivistelmiä terveydenhuollon ammattilaisille ja potilaille. (5b) Edistetään arviointinäytön hyödyntämistä.

Toimenpide-ehdotus 6 (Strategian sivu 14):
Varmistetaan, että terveydenhuollon ammattilaisille suunnattua lääkeinformaatiota on saatavilla myös ruotsiksi.

Toimenpide-ehdotus 7 (Strategian sivu 14):
Kehitetään kriisitiedottamiselle ja lääketurvatiedottamiselle toimiva järjestelmä, jolla tavoitetaan kaikki terveydenhuollon ammattilaiset saman päivän aikana.

Kehitetään lääketiedon saavutettavuutta ja käytettävyyttä.

Toimenpide-ehdotus 9 (Strategian sivu 15):
Kehitetään sähköisiä päätöksenteon tukijärjestelmiä siten, että ne integroituvat osaksi käytössä olevia tietojärjestelmiä.

Toimenpide-ehdotus 10 (Strategian sivu 15):
Varmistetaan valmisteyhteenvetojen helppo saatavuus ja kehitetään valmisteyhteenvetojen laatua.

Toimenpide-ehdotus 11 (Strategian sivu 15):

Mannerheimintie 103b, Helsinki | PL 55, 00301 Helsinki | Puh. (09) 473 341 | Faksi (09) 4733 4339
kirjaamo@fimea.fi | www.fimea.fi | Y-tunnus 0921536-6

Tuotetaan suomenkielinen lääkeainepohjainen lääkeinformaatiokäsikirja.

Tavoite 4. Lääkeneuvonta perustuu valtakunnallisiin suosituksiin ja paikallisiin sopimuksiin.

Varmistetaan lääkeneuvonta itsehoidossa.

Toimenpide-ehdotus 23 (Strategian sivu 21):
Tuotetaan ammattilaisten käyttöön itselääkinnän ja -hoidon hoitosuositukset, jotka perustuvat näyttöön ja jotka integroidaan mahdollisuuksien mukaan olemassa oleviin hoitosuosituksiin.

Toimenpide-ehdotus 24 (Strategian sivu 21):
Huomioidaan itsehoidon ja -lääkinnän ohjaus valtakunnallisessa itsehoito-ohjelmassa.

TUTKIMUSTYÖRYHMÄ

Tehtävät:
- puolueeton työryhmä, jonka jäsenet ilmoittavat sidonnaisuutensa
- Tiivis yhteistyö koordinaatioryhmän kanssa:
    - Koordinaatioryhmä pohtii tutkimustarpeita verkoston työn taustalle – tutkimustyöryhmä järjestää toteuttamisen.
    - Lisäksi tutkimustyöryhmä arvioi kriittisesti Lääkeinformaatioverkoston toimintaa ja sen kehittämisprojekteissa tuotettua materiaalia.

Tavoite 1. Suomessa on toimiva moniammatillinen lääkeinformaatioverkosto

Tutkimus ja seuranta kytketään osaksi lääkeinformaatiotoimintaa.

Toimenpide-ehdotus 2 (Strategian sivu 13):
Lääkeinformaatioverkoston toiminnan suuntaamiseksi selvitetään esimerkiksi
- eri sektoreiden terveydenhuollon ammattilaisten tiedon tarvetta
- potilaiden ja lääkkeiden käyttäjien tiedon tarvetta
- lääkeneuvonnan ja lääkehoidon ohjauksen vaikuttavuutta.

Osallistutaan kansainväliseen toimintaan.

Toimenpide-ehdotus 3 (Strategian sivu 13):
Arvioidaan kansainvälisten mallien ja lääkeinformaatiotyökalujen soveltumista Suomeen.

Tavoite 4. Lääkeneuvonta perustuu valtakunnallisiin suosituksiin ja paikallisiin sopimuksiin.

Varmistetaan lääkeneuvonta itsehoidossa.

Toimenpide-ehdotus 25 (Strategian sivu 21):
Selvitetään apteekkien verkkopalveluista ja palvelupisteistä saatavan lääkeinformaation ja lääkeneuvonnan laatu ja seurataan sitä.

Tavoite 2. Terveydenhuollon ammattilaiset käyttävät luotettavia tiedonlähteitä ja palveluja.

Hyödynnetään lääkehoidon erityisosaajia ja -palveluita.

Toimenpide-ehdotus 13 (Strategian sivu 15):
Selvitetään lääkeinformaatiopalveluja tuottavien toimijoiden välittämän lääkeinformaation laatu ja seurataan sitä.

Esitys Tutkimustyöryhmän kokoonpanoksi

- Lääketieteen koulutusyksiköt
- Suomen Kliinisen Farmakologian Yhdistys
- Suomen Farmakologiyhdistys
- Suomalainen Lääkäriseura Duodecim
- Farmasian koulutusyksiköt
- Hoitotieteen koulutusyksiköt
- Kliinisen Farmasian Seura
- Yliopiston apteekki
- Kela
- Fimea

TERVEYDENHUOLLON AMMATTILAISTEN LÄÄKEINFORMAATION KEHITTÄMISEN TYÖRYHMÄ

Tehtävät:
- toimenpide-ehdotukset, jotka liittyvät toiminnan ja moniammatillisen yhteistyön kehittämiseen sekä lääkeinformaation välittämiseen

Tavoite 2. Terveydenhuollon ammattilaiset käyttävät luotettavia tiedonlähteitä ja palveluja.

Hyödynnetään lääkehoidon erityisosaajia ja -palveluita.

Toimenpide-ehdotus 12 (Strategian sivu 15):
Selvitetään mahdollisuus olemassa olevien lääkeinformaatiopalveluja tuottavien toimijoiden verkostomaiseen toimintaan ja toiminnan koordinointiin.

Toimenpide-ehdotus 14 (Strategian sivu 15):
Lisätään kliinisen farmakologian ja kliinisen farmasian palvelujen tunnettuutta ja yhteistyötä.
- Kehitetään kliinisen farmakologian ja kliinisen farmasian palveluita ja varmistetaan niiden saatavuus koko maassa esimerkiksi luomalla verkostomuotoinen terveydenhuollon ammattilaisia palveleva konsultaatiopalvelu.
- Siirretään osastofarmasiatoiminnan painopistettä lääkelogistiikasta kliinisen farmasian suuntaan: lääkehoidon arviointiin ja potilaiden lääkeneuvontaan (esim. tulohaastattelu ja sairaalahoitoon joutuvien potilaiden lääkitysten arviointi, lääkeneuvonta kotiuttamistilanteessa yhteistyössä lääkärin ja sairaanhoitajan kanssa).

Toimenpide-ehdotus 15 (Strategian sivu 15):
Lisätään yhteistyötä sairaaloiden sisäisten ohjeiden tuottamisessa sekä niiden ja hyvien lääkehoitokäytäntöjen jakamisessa. Lisäksi selvitetään mahdollisuuksia hyödyntää muissa maissa tehtyjä ohjeita ja käytäntöjä.

Tavoite 4. Lääkeneuvonta perustuu valtakunnallisiin suosituksiin ja paikallisiin sopimuksiin.

Yhdenmukaistetaan terveydenhuollon lääkeneuvontaa.

Toimenpide-ehdotus 19 (Strategian sivu 20):
Lisätään apteekkien ja terveydenhuollon toimintayksiköiden yhteistyötä ja paikallisia sopimuksia potilaiden pitkäaikaishoitojen seurannassa. Sovitaan myös lääkeneuvontakäytännöistä.

Toimenpide-ehdotus 20 (Strategian sivu 20):
Määritellään lääkeneuvonnan laadulle ja rakenteelle standardit ja selvitetään mahdollisuudet lääkeneuvonnan dokumentointiin ja seurantaan.

Lääkeinformaatiolla tuetaan lääkehoidon toteuttamista eri toimintaympäristöissä.

Toimenpide-ehdotus 21 (Strategian sivu 21):
Varmistetaan, että toimintayksiköissä on lääkehoitosuunnitelmat ja että niihin sisällytetään myös lääkeinformaatiotoiminta.

Toimenpide-ehdotus 22 (Strategian sivu 21):
Varmistetaan esimerkiksi seuraavin tavoin, että lääkehoitoa toteuttavilla henkilöillä on mahdollisuus saada lääkeinformaatiota:
- Kehitetään moniammatillista yhteistyötä paikallisten toimijoiden, kuten apteekin, kanssa.

- Kehitetään uusia työkaluja hyödyntäen uutta tietoteknologiaa tukemaan lääkehoidon toteuttamista sosiaalihuollossa ja kotihoidossa.
- Hyödynnetään sivulla 15 kuvattuja lääkeinformaatiopalveluja tuottavien toimijoiden verkostomaista palvelua myös sosiaalihuollon yksiköissä ja lääkehoitoa toteuttavilla epätyypillisillä alueilla.
- Arvioidaan lääkehoitoa toteuttavilla epätyypillisillä alueilla voimassa oleva lupakäytäntö ja varmistetaan keskeisen lääkeinformaation saatavuus niillä.

Esitys Terveydenhuollon ammattilaisten lääkeinformaation kehittämisen työryhmän kokoonpanoksi

- Suomen Kliinisen Farmakologian Yhdistys
- Muut erikoislääkäriyhdistykset: sisätauti, neurologia, psykiatria, onkologia, yleislääketiede
- Kliinisen Farmasian Seura
- Sairaala-apteekkien ja lääkekeskusten edustajat
- Suomen Apteekkariliitto
- Kela
- Yliopiston apteekki
- Terveydenhuollon palvelujärjestelmän edustus
- Ammattiliitot
    - Suomen Lääkäriliitto, Suomen Farmasialiitto, Suomen Proviisoriyhdistys, Tehy, Suomen sairaanhoitajaliitto, Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer
- Kuntaliitto
  THL (OPER, Potilasturvallisuutta taidolla -ohjelma)
- Fimea

KOULUTUSTYÖRYHMÄ

Tehtävät:
- toimenpide-ehdotukset, jotka tähtäävät moniammatillisuuden ja lääkeinformaatiotoimintaa edistävien ratkaisujen kehittämiseen perus- ja täydennyskoulutuksessa

Tavoite 2. Terveydenhuollon ammattilaiset käyttävät luotettavia tiedonlähteitä ja palveluja.

Toimenpide-ehdotus 8 (Strategian sivu 15):
Varmistetaan perus- ja täydennyskoulutuksen avulla, että terveydenhuollon ammattilaiset ovat tietoisia eri tietolähteistä ja tietokannoista ja osaavat käyttää niitä.

Tavoite 3. Terveydenhuollon lääkeosaaminen on korkeatasoista ja moniammatillista.

Kehitetään lääkehoidon osaamista ja lääkeneuvonnan koulutusta.

Toimenpide-ehdotus 16 (Strategian sivu 17):
Kehitetään kaikkien ammattiryhmien peruskoulutusta ja täydennyskoulutusta.
- Kehitetään olemassa olevia opintojaksoja ja varmistetaan, että lääkäreillä ja muilla terveydenhuollon ammattilaisilla on hyvät valmiudet lukea, arvioida ja soveltaa tutkimusjulkaisuja, hoitosuosituksia ja lääkkeiden hoidollisen ja taloudellisen arvon arviointeja.
- Lisätään farmaseuttien ja proviisorien koulutuksessa kliinisen farmasian opetuksessa teoreettisen tiedon soveltamista käytäntöön.
- Kehitetään sairaanhoitajien lääkehoito-osaamista edelleen ja pyritään valtakunnallisesti tasalaatuiseen osaamisen varmistamiseen.
- Kehitetään lähihoitajien lääkehoito-osaamista edelleen.

Perus- ja täydennyskoulutuksessa painotetaan potilaskeskeisyyttä, moniammatillisuutta ja omahoidon tukemista.

Toimenpide-ehdotus 17 (Strategian sivu 17):
Varmistetaan, että kaikkien alojen perus- ja täydennyskoulutuksessa on yhteisiä koulutusjaksoja muiden ammattikuntien kanssa. Opetukseen tulee sisältyä
- potilaskeskeisyys ja omahoidon tukeminen
- yksilöllinen lääkeneuvonta
- moniammatillinen toimintamalli
- ammattikunnan osaamisen tunnetuksi tekeminen muille ammattikunnille.

Toimenpide-ehdotus 18 (Strategian sivu 17):
Huomioidaan erityisryhmät: Lääketieto tulisi huomioida muun muassa viittomakielen tulkkien ja maahanmuuttajien parissa työskentelevien tulkkien perus- ja täydennyskoulutuksessa.

Esitys Koulutustyöryhmän kokoonpanoksi
- Lääketieteen koulutusyksiköt
- Lääketieteen täydennyskoulutusyksiköt
- Farmasian koulutusyksiköt
- Farmasian täydennyskoulutusyksiköt
- Ammattikorkeakoulut
- Ammatti- ja aikuisopistot
- Opiskelijajärjestöt
- Terveydenhuollon palvelujärjestelmän edustus
- Eri alojen ammattiliitot

    - Suomen Lääkäriliitto, Suomen Farmasialiitto, Suomen Proviisoriyhdistys, Tehy, Suomen sairaanhoitajaliitto, Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer
- Kuntaliitto
- Fimea

LÄÄKKEIDEN KÄYTTÄJIEN LÄÄKEINFORMAATION KEHITTÄMISEN TYÖRYHMÄ

Tehtävät:
- toimenpide-ehdotukset, jotka liittyvät lääkkeiden käyttäjille suunnatun lääkeinformaation kehittämiseen (sisältävät sekä lääkeinformaation tuottamista että toiminnan kehittämistä)

Tavoite 5. Lääkkeiden käyttäjät hyödyntävät luotettavia tiedonlähteitä ja palveluja.

Tarjolla on luotettavaa lääketietoa.

Toimenpide-ehdotus 26 (Strategian sivu 22):
Lisätään potilasjärjestöjen ja alan toimijoiden yhteistyötä lääkeinformaation kehittämiseksi.

Kehitetään pakkausselosteiden luettavuutta ja käytettävyyttä.
Toimenpide-ehdotus 27 (Strategian sivu 22):
Kehitetään pakkausselosteiden luettavuutta ja sisältöä EU:ssa edelleen.

Tuotetaan lääkeinformaatiota kielivähemmistöille ja muille erityisryhmille.

Toimenpide-ehdotus 28 (Strategian sivu 23):
Tuotetaan ruotsinkielistä lääkeinformaatiota.

Toimenpide-ehdotus 29 (Strategian sivu 23):
Tuotetaan erityisryhmille suunnattua lääkeinformaatiota (maahanmuuttajat, kuurot ja huonokuuloiset, näkövammaiset, iäkkäät, lapset, kansansairauksia sairastavat potilaat).

Lääkeinformaation välittämiseksi lisätään tieto- ja viestintätekniikan käyttöä.

Toimenpide-ehdotus 30 (Strategian sivu 23):
Kansalaisille tarkoitettu yleinen lääketieto nivotaan osaksi sosiaali- ja terveystiedon kokonaisuutta SADe-hankkeessa.

Toimenpide-ehdotus 31 (Strategian sivu 23):
Yhdistetään Kansallisen Terveysarkiston eReseptipalvelun potilaskohtaisiin tietoihin yleistä lääketietoa, mm. tietoja potilaalla käytössä olevista lääkkeistä.

Toimenpide-ehdotus 32 (Strategian sivu 23):
Luodaan linkkikokoelma luotettavista lääketiedon lähteistä tai laatustandardimerkki.

Toimenpide-ehdotus 33 (Strategian sivu 23):

Kehitetään ja edistetään terveydenhuollon ammattilaisten näkyvyyttä ja osallistumista sosiaalisessa mediassa.

Tavoite 6. Väestön terveydenlukutaito on hyvä.

Edistetään lasten ja aikuisten terveydenlukutaitoa.

Toimenpide-ehdotus 34 (Strategian sivu 24):
Edistetään lääketiedon luotettavuuden arviointiin kehitetyn KATSE-tarkistuslistan käyttöä väestötasolla ja koulujen opetuksessa.

Toimenpide-ehdotus 35 (Strategian sivu 24):
Toteutetaan moniammatillinen väestökampanja lääkkeiden oikeasta ja turvallisesta käytöstä.

Toimenpide-ehdotus 36 (Strategian sivu 24):
Uudistetaan lääkekasvatussivut geneeriseksi väestölle suunnatuksi lääketiedon lähteeksi.

Toimenpide-ehdotus 37 (Strategian sivu 24):
Varmistetaan, että lääkkeiden oikea käyttö ja lääketiedon lukutaito sisällytetään jatkossakin peruskoulun opetussuunnitelman perusteisiin.
- Luodaan koulujen lääkekasvatuksen toteuttamiseksi valtakunnalliset suositukset, joissa lääkkeiden oikea käyttö liitetään osaksi laajempia opetuskokonaisuuksia.
- Kannustetaan terveydenhuollon ja koulujen yhteistyötä lääkekasvatuksessa ja kehitetään terveydenhuollon ammattilaisten avuksi ohjeita ja materiaalia lääkekasvatustunnin pitämisen tueksi.
- Varmistetaan opetusmateriaalin tuottamisessa myös erityisryhmät, kuten viittomakieltä tarvitsevat.

Esitys Lääkkeiden käyttäjien lääkeinformaation kehittämisen työryhmän kokoonpanoksi

- Potilaiden edustus (edustajien valinnassa huomioitava kaksikielisyys)
    - Kolme paikkaa potilasjärjestöjen edustajille
    - Lisäksi Kuurojen Liitto, Näkövammaisten Keskusliitto ja Kuluttajaliitto
- Suomalainen Lääkäriseura Duodecim
- Suomen Apteekkariliitto
- Yliopiston apteekin tietopalvelut
- Lääketietokeskus
- Lääketeollisuus ry
- Terveydenhuollon ammattihenkilöiden edustus
- Fimea